

מדוע גדולי הדורות ועד לדורנו אנו - התנגדו לשנות את צורת בית יעקב? ומדוע התנגדו בתוקף ללימודי תואר אקדמי?

אחת הבעיות המעסיקות כיום רבים וטובים הלא היא בעיית הפרנסה. דוחק הפרנסה הוא חזון נפרץ, והוא מביא עמו שרשרת של בעיות נוספות, והדברים ידועים.

מאידך, יש כאלו שמציעים תשובות ופתרונות. הם באים ואומרים תכניסו לתוך בית יעקב עוד קורסים במקצועות נוספים, שיאפשרו לבסוף להשיג על ידי זה פרנסה.

אותם **טועים** באים וטוענים, במקום הפעילות החברתית והלימודים שהם חסרי תועלת מעשית לרוב הבנות, **כפי שאותם טועים מגדירים**, במקום זה הם מבקשים להכניס עוד מקצועות לבית יעקב. זוהי עצה אחת שהם טוענים.

ועוד עצה הם באים ואומרים שיש אפשרות לקבל תואר אקדמי, ועל ידי זה יפתחו עוד כמה וכמה סוגי מקצועות שעד עכשיו היו סגורים בפניהן.

למטרה זו התכנסנו כאן היום, בכדי לברר לעצמנו סוגיה זו. יש הרבה שלא מבינים, ויש גם תלמידי חכמים שלא מבינים, וחושבים למה לא?

בדברים קצרים אבקש להסביר, למה גדולי התורה לדורותיהם וגדולי דורנו שליט"א התנגדו ומתנגדים לשנות את צורת בית יעקב, ומצד שני למה התנגדו בתוקף ללימודי תואר אקדמי.
ונקדים הקדמה קטנה.

הניסיון מלמד על תופעה שכיחה; כשאנשים נתקלים בקשיים בעניין כלשהו בנפתולי החיים, הלחץ שנתונים בו באותה שעה, והלהט להציל את מה שניתן, גורמת לעתים נטייה לקבל עצות מכל הבא ליד, בצורה בלתי מבוקרת. לעתים מגיעות עצות מהכיוון של "יועצים" למיניהם, כשלאמיתיה אותן "עצות" אינן אלא "עצות אחיתופל", העומדות בסתירה מוחלטת לאותה "הצלה" המיוחלת. כמדומה, שכשבאים להציע עצות ופתרונות כיצד לפרנס משפחות של בני התורה, **צריכים לבדוק טוב אם העצות הללו אינן סותרות את כל המטרה והייעוד.** לגופו של עניין:

צריך לדעת שיש למשרד החינוך כאן מגמה ברורה. יש כאן בארץ ישראל **מלחמת תרבות**. החילוניים והחצי חילוניים והחצי דתיים, אינם מבקשים שהציבור החרדי יחדל מעשיית המצוות, הם אומרים: **"רצונכם לקיים מצוות? בבקשה, אבל תהיו כמונו, תחיו יחד עמנו, שיהיו לכם אותם רעיונות וערכים שלנו"**. זה המטרה שלהם. ויש להם תוכניות מפורטות איך להגיע למבוקשם.

ברגע שיש לבת ישראל שייכות לאוניברסיטה, **עצם השייכות לאקדמיה מורידה לגמרי את הרמה הרוחנית שלה**, ויחד עמה את של כל משפחתה. לא, אני לא מתכוון שהבעל יפסיק מיד ללמוד בכולל, אבל יחס היוקרה ללימוד התורה ייעלם או ייחלש, הקשר להקב"ה יתרופף, חמימות התפילה תתקרב, דקדוק המצוות יפחת ורמת הצניעות תיפגע. אולי זה לא יהיה באופן הכי בולט, אבל כל מי שיתבונן יבחין בזה. מה שישתפר זה צורת הבית, הגשמיות של הבית, אלו יעלו, אבל הרמה הרוחנית תרד. **כל זה הוא בדוק ומנוסה.**

מטעם זה גם אסרו גדולי ישראל לימודי בגרות בסמינרים של בית יעקב, כי בגרות פותחת את השער לאקדמיה על תאריה לדרגותיהם, וזה מביא את החורבן ממש.

זו הסיבה למה גדולי ישראל מתנגדים ללימודים אקדמיים.

ישנה עוד נקודה חשובה:

בוגרת בית יעקב שיוצאת לעולם העבודה בחוץ, היא בדרך כלל נפגשת עם כל מיני סוגי אנשים מבחוץ שהם לאו דווקא מחוגי החרדים, או אפילו עם חרדיות כאלו שכבר נפגמו מהרוח הנושבת בחוץ, ויש יצר הרע גדול מאוד להיראות טוב במחיצתן.

רואים בחוש, בנות ישראל יקרות לאחר שיוצאות לשוק העבודה בחוץ, לאט לאט צורת לבושן משתנה, צורת הדיבור משתנה, מתרגלות לסגנון דיבור זול כפי שהוא ברחוב בחוץ. הן זורמות איתן. עלינו לחשוב מחשבות איך שזה לא יקרה, בת בית יעקב אינה צריכה לנהוג כמו אנשי הרחוב. אמנם היא צריכה ללבוש בצורה מכובדת ונאה, אך באופן שונה לגמרי מהרחוב. **צריכים להיות מובדלים מהם ומהמונם.**

ובכן, הבסיס שנותן את הכוח לבת ישראל כשרה שלא להיכנע לרוח הרחוב ולהיות שונה מהם, זוהי **ההזדהות ותחושת הקשר** החזק לחינוך של בית יעקב. אין הכוונה להסתובב כל היום ולומר "אני מבית יעקב", אך **בהרגשה הפנימית היא צריכה לחוש ולהיות גאה בכך שהיא תלמידת או בוגרת בית יעקב, וכי היא יונקת משם את השקפותיה, הנהגותיה ואורח חייה. זה מה שנותן לה את הכוח והעוצמה לרצות להיות שונה ולהבדל מהרוח השוררת ברחוב.**

אבל ברגע שהיא עוברת לתוך 'עולם האקדמיה', היא מתנתקת מבית יעקב ונכנסת לעולם חדש לחלוטין. הבסיס הזה נשמט, וכבר אין לה את הכוח הזה להיות שונה מאנשי הרחוב. גם נקודה זו היא מהדברים המאוד בעייתיים שיש באקדמיה.

המסקנה המתבקשת; בת ישראל שנדבקה במחשבה על לימודי תואר, צריכה לערוך לעצמה חשבון נפש נוקב! עליה להתחיל מהתחלה, ולהתבונן מהי בעצם מטרתה ותכליתה בחיים. ברור שבאופן כללי היא מודעת לכך שהמטרה היא לעשות רצון השם, אין בכך ספק, אך תועיל נא לעשות לעצמה את החשבון בינה לבין עצמה, האם אכן הקב"ה מרוצה ממנה שתעשה תואר, או שלא? האם זה יביא אותה לחיזוק בקיום המצוות, בצניעות, בחשיבות התורה? נראה שתגיע למסקנה ברורה; שאם גדולי ישראל אמרו שיש חשש שאני יכולה מזה לרדת בדרגה הרוחנית שלי, אז איך אני יכולה להרשות לעצמי דבר כזה? **אם היא תשכיל להבין את האמת הזאת לאמיתה, שהיא מסכנת ח"ו טוטאלית את כל החיים הרוחניים שלה, ושהיא עלולה לרדת לגמרי ממדרגתה ח"ו, אז היא בוודאי תשלול לגמרי את הרעיון.**

בל נחשוב שאלו הן גוזמאות. תעקבו אחר כמה וכמה בנות שמכירים, ותיווכחו שהן באמת ירדו בגלל זה.

שמעתי שישנם אברכים שמזלזלים בכל הבעייתיות של לימודי אקדמיה. הם אומרים לעצמם מה רע בזה? אני אומר לאברכים הללו, תחשבו לרגע באיזה מדרגה אתם; אולי הזלזול הזה נובע דווקא מכך שיש לכם איזה אדישות ואינכם מתחזקים בקביעות ביראת שמים. אין קובעים לימוד בספרי מוסר. **אני מבקש מאותם אברכים שיחשבו על זה.** חושבני שיגיעו בעצמם למסקנה זו שאולי באמת זאת הסיבה לזלזול.

ובנות ישראל הכשרות צריכות להמשיך ולקיים את תפקידן עתיק היומין כפי שהיה בכל הדורות - **להיות מגיני הבית, להיות הבסיס של הבית, בית של תורה,** ועל ידי ריבוי כבוד שמים היוצא מהקבלות הטובות שכל אחת בוודאי מקבלת על עצמה, נזכה שתבוא הגאולה השלמה בקרוב בב"א.

לחפש שידוך אחרי!

"נשאל מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל על שידוך עם בת שלמדה במכללה חרדית, ואמר לחפש שידוך אחרי! ולאחר שהשיב, נאנח ואמר אי ארחמנות אויף אידישע טאכטער... רחמנות על בת ישראל. שאלתי וכי רבנו כ"כ מודאג שלא תמצא שידוך, אמר רבנו - לא על השידוך אני דואג, רק מה יהיה עם היראת שמים שלה, אחרי שלמדה בכזה מקום..."

(עלון "פרי חיים" ניסן תשע"ה)